

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет/інститут історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра етнології і археології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Міфологія**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Етнологія

Спеціальність 032 Історія та археологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри  
Протокол № 13 від “28”червня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва дисципліни</b>	Міфологія
<b>Викладач (-і)</b>	Кугутяк Микола Васильович, д.і.н., проф.
<b>Контактний телефон викладача</b>	(0342) 59-61-87
<b>E-mail викладача</b>	mykola.kuhutiak@pnu.edu.ua
<b>Формат дисципліни</b>	Очний 1. Нормативні навчальні дисципліни. 1.2. Цикл професійної підготовки. 1.2.1. Теоретична підготовка.
<b>Обсяг дисципліни</b>	3 кредити ЄКТС, 16 годин лекцій, 18 годин семінарських занять, 60 годин самостійна робота
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	<a href="https://d-learn.pnu.edu.ua">https://d-learn.pnu.edu.ua</a>
<b>Консультації</b>	Консультації щочетверга після занять з 15.00 до 16.00 в 618.
<b>2. Анотація до навчальної дисципліни</b>	
<p>«Українська етнологія в контексті розвитку європейської науки «Міфологія» є нормативним курсом, передбаченим навчальним планом для здобуття освітнього рівня магістр історії та археології за освітньою програмою «Етнологія». Курс зорієнтований на застосування здобувачами отриманих знань, умінь і навичок у майбутній професійній діяльності.</p> <p><b>Предмет</b> курсу розкриває специфіку існуючих підходів до теорії міфу, зокрема виявлення його природи, особливостей міфологічного мислення, видів та структури міфів, його головних елементів – символу та ритуалу, дозволяє виявити специфіку взаємодії міфу та мистецтва, міфу та релігії, міфу та філософії. Історія існування міфу в культурі розглядається через аналіз первісних міфів, специфіку існування та розвиток міфологічних систем в європейській культурі (на прикладі грецької, римської, кельтської, германо-скандинавської та української міфології), особливості функціонування міфів в сучасному суспільстві.</p>	
<b>3. Мета та цілі навчальної дисципліни</b>	
<p><b>Метою навчальної дисципліни</b> “Міфологія” є ознайомлення студентів із головними теоріями міфу, характеристиками міфологічного мислення та світогляду; особливостями створення та функціонування міфів в сучасній культурі.</p> <p>Після закінчення курсу студент повинен володіти:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Навиками збору, обробки, аналізу та систематизації інформації у сфері теорії та історії міфології;</li> <li>• Навиками сприйняття та аналізу текстів, прийомами ведення дискусії та полеміки, навиками публічного мовлення</li> <li>• Навиками критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень та результатів діяльності щодо вирішення дослідницьких та практичних завдань, зокрема в міждисциплінарних сферах.</li> </ul>	

#### 4. Програмні компетентності та результати навчання

##### Загальні компетентності:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність працювати автономно.
- ЗК03. Здатність спілкуватися українською мовою, як усно, так і письмово.
- ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК06. Здатність працювати в міжнародному контексті.
- ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

##### Фахові компетентності:

- СК07 Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти, наукових установа
- СК09. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для проведення досліджень та професійної діяльності у сфері історії, археології та етнології.
- СК10. Усвідомлення принципів академічної доброчесності та норм професійної етики
- СК11. Здатність планувати і виконувати наукові дослідження в галузі історії, археології та етнології.
- СК12. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

##### Програмні результати навчання

- ПР04. Застосовувати у професійній діяльності у сфері історії, археології та етнології сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, у тому числі для виконання наукових досліджень і реалізації освітніх та інноваційних проєктів.
- ПР07. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань історії та/або археології до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
- ПР09. Здійснювати викладацьку діяльність у закладах вищої освіти на основі сучасних освітніх технологій, а також принципів і практик європейських країн.
- Освітньо-наукова програма :
- ПР10. Узагальнювати результати власних наукових досліджень і презентувати їх у доповідях, публікаціях державною та іноземною мовами із дотриманням принципів академічної доброчесності та професійної етики.
- ПР11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
- ПР12. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.

#### 5. Організація навчання

##### Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття	18
самостійна робота	56

Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
2-й семестр	032 «Історія та археологія» ОП Етнологія	1-й курс	нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема	кількість год.			
	лекції	семінари	самоств. роб	
Тема 1. Проблематика курсу «Етнологія». Загальні поняття етнології.	2	2	2	
Тема 2. Теорії міфу. Трагування міфів в епоху античності та середньовіччя	2	2	4	
Тема 3. Трагування міфів в епоху Просвітництва і романтизму. Міфологічні школи XIX – XX століть	2	2	6	
Тема 4. Структура міфологічного світогляду	2		6	
Тема 5. Категорії міфів. Космогонічні міфи	2	2	6	
Тема 6. Теогонічні міфологічні системи		2	6	
Тема 7. Антропогонічні міфи. Героїчна міфологія	2	2	4	
Тема 8. Есхатологічна міфологія		2	6	
Тема 9. Міфи про надприродні істоти. Міфи народів світу про тварин	2	2	4	
Тема 10. Астральні, солярні й лунарні міфи. Календарні міфи		2	6	
Тема 11. Етиологічна міфологія. Потойбіччя	2		6	
	ЗАГ:	16	18	56
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Семестровий контроль рівня знань та успішності студентів відбувається у формі екзамену. Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) визначається як сума балів за поточний контроль знань (максимум 50 балів) та результатів екзаменаційної роботи (максимум 50 балів).</p> <p><b>Підсумковий бал</b> за поточний контроль знань складається з суми <b>підсумкового балу за семінарські заняття</b> (максимально 20 балів), <b>балу за контрольну роботу</b> (максимально 20 балів) і <b>балу за індивідуальну роботу</b> (максимально 10 балів) та в сукупності становить максимальну 50 балів.</p>			
Вимоги до письмової роботи	<p>Написання письмової контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент не написав контрольну роботу, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються з даної дисципліни.</p> <p>Контрольна робота включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 2 теоретичні завдання (оцінюється по 5 балів кожне);</li> </ul>			

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання).</li> </ul> <p>Приклади типового завдання для контрольної роботи:  <b>Завдання № 1.</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Охарактеризувати вищу і нижчу міфологію</li> <li>2. Проаналізуйте актуальність міфу у ХХ ст.</li> <li>3. Тестові питання.</li> </ol> <p>Контрольна робота виконується від руки на семінарському занятті № 8 (денна форма).  Контрольна робота також може виконуватися у тестовій формі (20 тестів по 1 балу за питання).</p>
Семінарські заняття	<p>У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських занять. Також здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики.</p> <p>Оцінювання знань та науково-пошукової роботи студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою.</p> <p>На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання:  <b>«5» балів</b> – знання студента відмінні.</p> <p>Студент глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями, використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси. Відмінно оперує основними термінами і поняттями; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних дослідників етнології, знає методологію наукового дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює матеріал. Вміє порівняти різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни. На високому рівні вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації. Вміє проводити наукові дослідження та аналізувати їхні результати.</p> <p><b>«4» бали</b> – знання студента добрі.</p> <p>Студент володіє теоретичними знаннями з курсу, використовує необхідну джерельну базу, інтернет ресурси. Добре оперує основними термінами і поняттями; виявляє спільні і відмінні риси в теоретико-методологічних підходах українських і зарубіжних дослідників етнології; знає методологію наукового дослідження; аналізує, співставляє та узагальнює матеріал. Вміє порівняти різні явища і процеси, дати вичерпний аналіз проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дисципліни. Вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу. У деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.</p> <p><b>«3» бали</b> – знання студента задовільні.</p> <p>Студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і спрощена, є суттєві помилки. Погано оперує основними термінами і поняттями; не достатньо знає методологію дисципліни. Не достатньо аналізує, співставляє та узагальнює матеріал з етнології України. Не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки. Не завжди вміє використовувати сучасні</p>

	<p>цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації.</p> <p>«2» бали – знання студента незадовільні.</p> <p>У відповіді є суттєві помилки. На належному рівні не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати матеріал з етнопсихології. Посередньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не завжди вміє використовувати сучасні цифрові інструменти і технології для пошуку, збереження і оброблення інформації.</p>						
<p>Самостійна робота та індивідуальне завдання</p>	<p>Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вдосконалення навичок і вміння працювати з науковою літературою та джерелами.</p> <p>Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем здійснюється у вигляді тестового контролю та підготовки індивідуального проєкту.</p> <p style="text-align: center;"><b><u>ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ ПРОЕКТУ</u></b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Космогонічні – міфи про створення Всесвіту.</li> <li>2. Теологічні – міфи про походження богів</li> <li>3. Міфи про священний шлюб</li> <li>4. Есхатологічні – міфи про загибель Всесвіту</li> <li>5. Героїчні міфи</li> <li>6. Міфи про здобуття людьми культурних навичок</li> <li>7. Міф про циклічність у природі</li> <li>8. Боги і герої скандинавської міфології</li> <li>9. Легенди Давньої Греції</li> <li>10. Міфи Давньої Греції</li> <li>11. Міфи Середньовіччя</li> <li>12. Міфоантропоніми</li> <li>13. Некроміфоніми</li> <li>14. Апокаліптичний твір Книга Даниїла Старого Завіту</li> <li>15. Об’явлення святого Івана Богослова</li> <li>16. Міфологічні уявлення про Місяць і зорі</li> <li>17. Міфологічні уявлення про Сонце</li> <li>18. Потойбічний світ єгиптян, іранців, греків.</li> </ol>						
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Форма і терміни підсумкового контролю визначаються навчальним планом. Студент(-ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів.</p>						
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма підсумкового контролю – <b>екзамен</b>.</p> <p>Форма здачі екзамену – письмова.</p> <p>Екзаменаційна робота оцінюється від 1 до 50 балів.</p> <p>Екзаменаційний білет включає 4 завдання: 3 теоретичних питання (по 10 балів за кожне) та 1 тестове (20 тестів по 1 балу за кожну правильну відповідь).</p> <p style="text-align: center;"><b>Розподіл балів за екзаменаційну роботу</b></p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Завдання</th> <th style="text-align: center;">Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">Теоретичне</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">Теоретичне</td> <td style="text-align: center;">10</td> </tr> </tbody> </table>	Завдання	Кількість балів	Теоретичне	10	Теоретичне	10
Завдання	Кількість балів						
Теоретичне	10						
Теоретичне	10						

Теоретичне		10					
Тестове		20 балів					
<b>Розподіл балів, які отримують студенти за курс</b>							
Поточне оцінювання та самостійна робота			Екзамен	Сума			
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2					
Поточне оцінювання Т1-Т6	Індивідуальне завдання	Сума	Поточне оцінювання Т7-Т12	Контрольна робота	Сума	50	100
10	10	20	10	20	30		
Т1, Т2 ... – теми.							

### 7. Політика навчальної дисципліни

#### Письмові роботи:

Контрольна письмова робота виконується студентами на 8 семінарському занятті. У якості індивідуального завдання студент замість індивідуального проекту, може підготувати до друку статтю, тези конференції, присвячені проблемам етнопсихології. Тези чи стаття мають відповідати усім вимогам, містити наукову новизну та належно оформлений бібліографічний апарат.

Індивідуальний проєкт (завдання) можна виконати у вигляді підбірки джерел до обраної теми, презентації, відеоролику.

#### Академічна доброчесність:

Як викладач, так і студент, повинні дотримуватися «Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

#### Відвідування занять:

Відвідування занять та активна участь у роботі семінарів є обов'язковою умовою успішного складання іспиту з курсу. Участь у семінарських заняттях може проходити у таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії тощо.

Політика курсу передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу запізень на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності на лекції чи семінарському занятті, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – четвер, 15.00 год. – 16.00 год.

Пропущене заняття студент може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило «відпрацювання» проходить в усній формі, вирішенні тестових завдань тощо.

Під час занять дозволяється користування мобільним телефоном виключно для навчальних цілей.

**Неформальна освіта:** Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

#### **8. Рекомендована література**

1. Леві-Строс К. Структурна антропологія. – К.: Основи, 2000.
2. Лосев А. Ф. Диалектика мифа // Лосев А. Ф. Миф – число – сущность. – М.: Мысль, 1994.
3. Юнг К. Архетипи колективного несвідомого...//Зарубіжна філософія ХХ ст. -Л., 1993.
4. Фройд З. Тотем і табу. Харків: Фоліо, 2019.272
5. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя. – К., 2004
6. Усов Д. В. Міфологізація свідомості в сучасному суспільстві // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності. – К.: Знання, 1998.
7. Кун М. А. Легенди і міфи Стародавньої Греції. – Тернопіль, 1993.
8. Міфи стародавніх українців, греків, римлян. — Одеса «Маяк», Редакція «Ріно», 1995.
9. Мусієнко М. С. Древній Рим і його культура. — К., 1999.
10. Галанічев І. М. Міфи Стародавнього Риму. — К., 1989.
11. Смик К. І. та ін. Стародавній Рим і Греція. — К., 2000
12. Гесіод. Теогонія / переклад І. Франка // Франко, І. Зібрання творів. Київ, 1977, Т. 8, С. 314 — 342.
13. Геродот. Історії / переклад з А. Білецького. Київ: Наукова думка, 1993.
14. Булашев Григорій. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. Київ, 1992.
15. Українські міфи, демонологія, легенди. Київ, 1992.
16. Napiórkowski M. Mitologia współczesna. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018. – 382 s.

**Викладач** \_\_\_\_\_ **Кугутяк М.В.**